

hög ton, högdraget, stolt. T. till ens bästa. T. i en sak, i ett ämne, angående en sak &c. T. i spelet, under det man spelar. (Fam.) T. i vädret, se Väder. Att t. med profeten, enligt profetens sätt att uttrycka sig. (Fig.) T. med ögonen, genom tecken, yttra sina tankar med &c. T. emot erfarenheten, yttra tankar, som stå i strid med erfarenheten. T. emot, motsäga. (Fig.) Det t-r emot, för honom, vittnar på ett ogynnsamt sätt emot, på ett fördelaktigt sätt för honom. Hans uppriktighet t-r för honom, väcker god tanka om honom. T. efter någon, såsom man förut hört af någon. T. för en, till ens förman, t. ex.: T. för mig hos honom. T. om, se Omtala. T. på, tadtla, klandra. T. ut, se Ut-tala; äfv. sluta att tala; äfv. framföra, hvad man har att säga. — Syn. Orda. — 5) Samtala. T. med ell. vid någon om en sak. De t-de om vädret, om affärer, om krig. Låt oss t. om något annat. Vi kommo att t. om... Lätt, svår att få t. med. (Fam.) Låta t. med sig, vara medgörlig; taga skäl. Låta t. om sig, gifva anledning till tal om sin person. T. ut, sluta att samtala. — 4) Hålla tal. T. offentligt, till folket. Han har gäfvan att t. väl. T. öfver ett ämne. T. för någon, i ens ställe. T. för någon vid domstolen, till ens försvar. T. i en sak, föra ens talan vid domstol. T. ut, sluta sitt tal. — 5) (fig.) Vara uttrycksfull. Hans blick t-r. — T-s, v. dep. T. vid, samtala med hvarandra om en sak. Vi skola t. vid om den saken. — T-nde, part. akt. Införa t., se Införa. (Fam.) En t. tunga, säges om den, som har mycken lätthet att tala. — Adjektivt betyder T. äfv. det samma som Uttrycksfull, t. ex.: En t. scen. T. åtbörder, blickar, miner. — Brukas äfv. substantivt, t. ex.: En af de t. — Talande, n. 4.

TALAN, s. f. sing. indef. Talande för sig sjelf eller för andra, isynn. vid domstol. Rättighet att vid domstol göra sina anspråk gällande mot eller tilltala någon. Föra ens t., utföra ens sak, tala för honom. Föra t. för, emot någon. Försvara sin t. Nedlägga sin t. Förlora, försitta sin t. Förlorad t. Dömas sin t. förlustig. Vid förlust af sin t. Ni har ingen t., inga anspråk, ingen rätt att yttra er, intet att säga.

TALANG, talång, m. 3. (lat. *Talentum*, grek. *Talanton*, en vigt, äfv. en viss större penningsumma) 1) Utmärkt skicklighet, färdighet, vunen genom mer än vanliga naturgåfvor och i förening med förmågan att skapa nytt af det redan för handen varande. *Hafva stor musikalisk t.* — 2) Person med sådan skicklighet. *I Stockholm finnas många musikaliska t-er.* [Talent.]

TALANGFULL, a. 2. Som har mycken talang, många talanger. [Talent-.]

TALAR, -är, m. 3. (af lat. *Talaris*) Lång fotsid klädnad.

TALARE, m. 3. 1) En, som håller tal. *T-en vann mycket bifall.* — 2) En, som förstår att hålla tal. *Han är ingen t.*

TALARESTOL, m. 2. Tribun, ställning för talare.

TALEGÅFVA, f. 1. Lätthet att tala, att uttrycka sig. *Han har god t.* — Äfv. *Talgåfva.*

TALEKONST, **TALEMAN**, se *Talkonst, Talman.*

TALENT, talä'nt, m. 3. (lat. *Talentum*, grek. *Talanton*) Ett visst högre penningvärde hos Grekerna. Se f. ö. *Talang.*

TALÉSÄTT, n. 3. Sätt att tala, att uttrycka II.

sig. *Eget t. Svenskt, engelskt t.* — Syn. Ordsätt. [Talsätt.]

TALFÖR, a. 2. (fam.) Som har lätthet att tala. — Syn. Pratsam.

TALFÖRHET, f. 3. (fam.) Se *Talegåfva. Mycken t.* — Syn. Pratsamhet.

TALFÖRMÅGA, f. 1. Se *Språkförmåga.*

TALG, tällj, m. sing. Det i vanlig temperatur fasta och temmeligen hårda fetet hos idislande djur. — *Ss. Talgaktig, -fläck, -lik.* [Talg.]

TALGA, tällja, v. a. 1. Bestryka med talg. *T. ned, smörja ned med talg.* — *Talgande, n. 4.* [Talja.]

TALGKÖRTEL, m. 2. pl. — *körtlar.* (anat.) Körtele i örat, som afsöndrar örvax. [Talg-.]

TALGLJUS, n. 3. Ljus, stöpt af talg. [Talg-.]

TALGMES, m. 2. Se *Talgoxe.* [Talg-.]

TALGNING, f. 2. Bestrykning med talg. [Talg-.]

TALGOXE, m. 2. pl. — *oxar.* Allmänt bekant fågel af Mes-slägtet, som fångas med talg till lockbete. *Parus major.* [Talg-.]

TALGIG, tälljigg, a. 2. Bestruken eller nedsmord med talg, full af talgfläckar. (Fam.) *T-a ögon, dunkla, liksom bestrukna med talg.* [Talgig.]

TALGSIL, m. 2. Sil, hvarigenom smält talg silas. [Talg-.]

TALGSYRA, f. sing. (kem.) Ett slags fet syra i talg. Kallas äfv. Stearinsyra. [Talg-.]

TALGSYRELJUS, n. 3. Se *Stearinljus.* [Talg-.]

TALGTRÄD, n. 3. Ett trädslag i Kina, med bär, hvilka, kokade, gifva ett slags talg till ljus m. m. *Croton sebiferum.* [Talg-.]

TALGÖGD, a. 2. (fam.) Som har talgiga ögon. [Talg-.]

TALISMAN, talissmán, m. 3. (af grek. *Talesma*, från arab. *Tilsem*, knut, som upplöser alla slags trollknutar) Enligt Österländningarnes vidskepelse, ett föremål med inneboende trollkraft, som skyddar emot andra trollerier, eller till och med förlänar någon underbar egenskap, t. ex. osårbarhet.

TALJ, **TALJA**, m. fl., se *Talg, Talga, &c.*

TALJA, f. 1. (skepp.) Se *Block.*

TALJA, v. a. 1. (sjöt.) Hissa med talja. *T. án, hala i en taljelöpare. T. i'n, i stillt väder sätta en talja på ankartaget eller kettingen, för att inhala den lösa bugten af det samma.*

TALJELÖPARE, m. 3. (skepp.) Tåget i en talja.

TALJEREP, n. 3. (skepp.) Tåg, som fast förbinder tvenne jungfrur vid hvarandra.

TALK, tällk, m. sing. En stenart, bestående af kiseljord och talkjord. — *Ss. Talkartad.*

TALKJORD, f. sing. (kem.) Alkalkisk jordart, som innehålls i talk.

TALKONST, tál-kå'nnst, f. sing. Konsten att tala väl. Vältalighetskonsten. *Jfr. Tala, bem. 4.*

TALKSKIFFER, m. sing. (mineral.) Talk med skiffertextur.

TALKSTEN, m. 2. (mineral) Se *Talk.*

TALL, f. 2. 1) Det allmänt bekanta trädslaget *Pinus sylvestris*, äfv. kalladt *Fur* ell. *Furu*. Se äfv. *Bergtall, Gärtall, Jättetall, Martall. Spansk t., se Pinie. Fransk t.,* en art Tall, som växer i södra Frankrike. *Pinus Pinaster. Amerikansk t.,* en art Tall i Nordamerika, med prydligt utseende och godt virke. *Pinus Strobus.* — 2) Virke, ved af tall. — *Ss. T-bark, -barr, -gren, -kotte, -kåda, -qvist, -skog, -ved, -virke.*

TALLBIT, m. 2. En Sparfågel, 7 till 8 tum